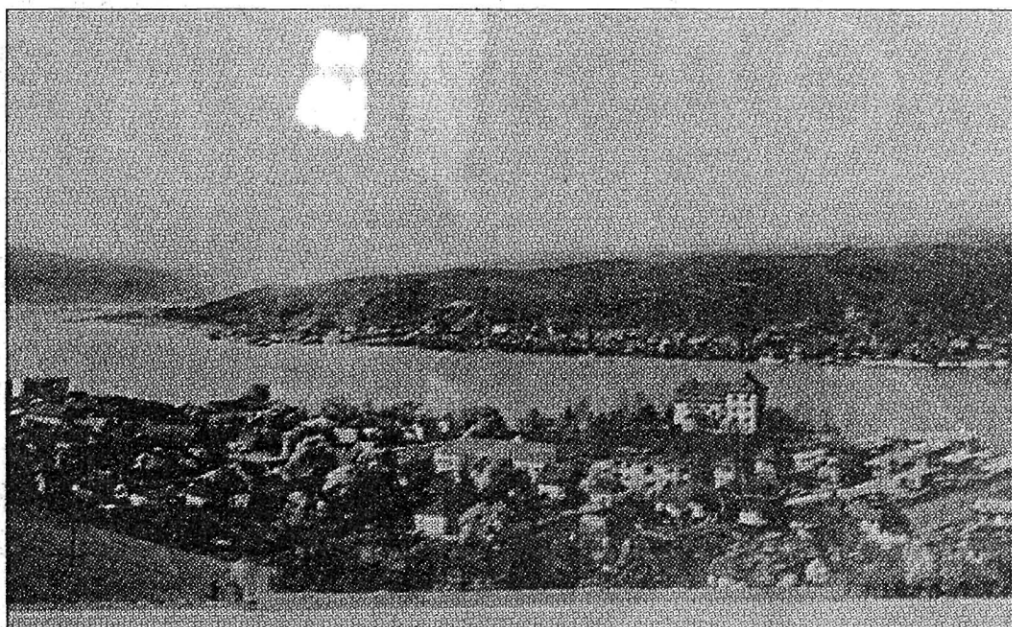

НА ЛИЦУ МЕСТА

СВЕ ЈЕ МАЊЕ ЉУДИ И СЕЋАЊА НА ДУНАВСКУ ЛЕПОТИЦУ ТЕКИЈУ

ДАЈ ЈОШ ЈЕДНО, ПРЕ ПОТОПА!

Хидроелектрана "Бердап" сасвим је удавила омиљено стјециште лађара

ЧОВЕК на леђа натоварио дебелу грану тополе извађену из Дунава и носи је са обале кући. Објашњава како је добра када се исуши, гори као луч, служи за потпалу или ако хоћеш брзо да загрејеш себе. Река се раширила, једва се назире румунска страна. И сваки брод је далеко.

Текија, сада омање место на путу према Кладову, путник ненамерник нема разлога да овде застане сада, када је зима. Ни трага некадашњем сјају и величини. Шта да се прича, поред мотела "Текија" (са пет соба), постоје само две кафане, "Панорама" и "Плажа", и два кафића. Да, и спортско друштво.

- Ми остарели, а немамо ону стару варош - рече нам Драги Текелеровић (84), један од најстаријих мештана, бивши лађар. - Старе и млади, а нити се жене, нити удају. Ето, питајте оног младића зашто се није оженио.

- Хало, човече, немам ни 30 динара за пиво у продавници, а ти ме питаш жоћу ли да се женим! Да ме, можда, не просиш? - одговори на наше индискретно питање "момак" Д. С. (40). - Лако је било мом оцу и мом деди.

- Како да не жалимо за оним местом?! - узбуди се Ве-

селин Ђуришић (58), сада конобар у кафани "Текијана плус" у Кладову. - Ех, Текија, она стара... Хортензије и руже, широке улице, кафана и дућана колико ти срце жели...

- У оно доба, када сам био ђак, 1959. године, школа је, као ретко која у Србији, имала фискултурну салу, а у дво-

пуном парем радили 41 кафана и 39 месара (сада ниједна), продавнице. На пијаци није било чега нема. Свим бродовима, под разним застарама, Текија је била омиљена лука. Посаде се одмарале, лађе се снабдевале.

- Све пође наопако откако су "подавили" куће - сматра

у кафани "Плажа", најмилисе "музику" - синтисајзер и певача - и, веселе се.

- **Знају** "афежесткиње" да се забаве (АФЖ је после Другог светског рата била организација - Антифашистички фронт жена) - објашњава нам Петар Грекуловић, смешкајући се. - Ипак, волеле би да има и млађег света. Старији мушкарци иду у Спортско друштво, играју шах и доминирају за по туру пића.

На Брионима је 1956. потписана југословенско-румунска декларација о изградњи ХЕ "Бердап". Годи-

- Јесте, дошла ми обала близу нове куће - надовезује се Драги Текелеровић. - Али, где је моја лука?

Већи део зграда је напуштен, а да није срушен, рачунајући и цркву чији је и звоник сада у подводном свету.

Био је 18. јул 1969. године, расте вода, а за столом, у башти омиљене биртије, седи Драгутин Јонович, познати овдашњи фоторепортер, са ортаком. Драгутин и другар изули ципеле, заврнули ногавице до колена. Пију ракију из чокањчића. Вода тече међу столовима.

- Па, одох ја - поручи им конобар.

- Остај, бре! - нареди му Драгутин. - Какав си ти капетан ове кафане?!

- Газда је капетан, отишао рано јутрос - одврати конобар.

- Добро, пацове, остави флашу и бежи!

Тад је начињен снимак: "Последње пиће у старој Текији". Коту 53 Дунав је достигао већ 6. августа 1970. године - све је било под водом. Пуштена у рад прва два агрегата, генератора. Хидроелектрана, подсетимо, комплетирана је и завршена 16. маја 1972. године.

Властимир ПОПОВИЋ
Фото Алекса СТАНКОВИЋ

ришту терене за кошарку, одбојку, мали фудбал, рукомет... И, пуна школа ђака - сећа се Петар Грекуловић (56), директор Туристичког савеза Текије. - Мој отац је био лађар. Сећам се огромне луке, велике зграде Бердапске речне управе, било је "фри шопова" у оно доба.

Посматрамо фотографије старе Текије. Сазнајемо да су

Текелеровић. - Године 1966. држава ми нуди новац за нову кућу исте квадратуре. Ено, показују према брду, тамо можеш да зидаш. Је ли сте ви нормални? - распитујем се. Шта ће мени кућа на врх чуке? Е, друже, они ће мени: док ти то сазидаш, обала ће да ти дође до прага.

Време садашње, старије госпође организовале забаву

не 1959. стиже упозорење свим Текијанцима да се "забрањује" изградња било каквог објекта". Лета 1963. почиње изградња хидроелектране.

- Објашњено нам је шта ће се десити, схватили смо ми то, али нам није ишло у главу - помало конфузно рече стари лађар Димитрије Солдатовић (78).

СВЕ ОПУСТЕЛО

ПРЕМА попису из 1961. године градић је имао 2.350 становника, сада око 800. Опустела и школа, у разреду по свега осам ученика.